

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Η νοσηλευτική στους πολέμους –
Ερρίκος Ντυνάν – Ερυθρός Σταυρός

-
-
- ▶ Οι πόλεμοι οδήγησαν στην εξέλιξη της νοσηλευτικής
 - ▶ Fliedner διέθεσε 20 αδελφές στον πόλεμο του 1864
 - ▶ Nightingale είχε πολλές αδελφές στον πόλεμο του 1849 ως βοηθούς
 - ▶ Edith Kavell ίδρυσε την πρώτη Σχολή Νοσοκόμων στο Βέλγιο - Εκτελέστηκε το 1915
 - ▶ Ο πόλεμος Ιταλών – Αυστριακών δραστηριοποίησε τον Ερρίκο Ντυνάν και οδήγησε στην ίδρυση του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού

John-Henry Dynant

1856 Ανώνυμη εταιρεία μύλων ⇒ 1859 χρεωκόπησε

1859 Μάρτυρας φρικτού θεάματος στο Σολφερίνο

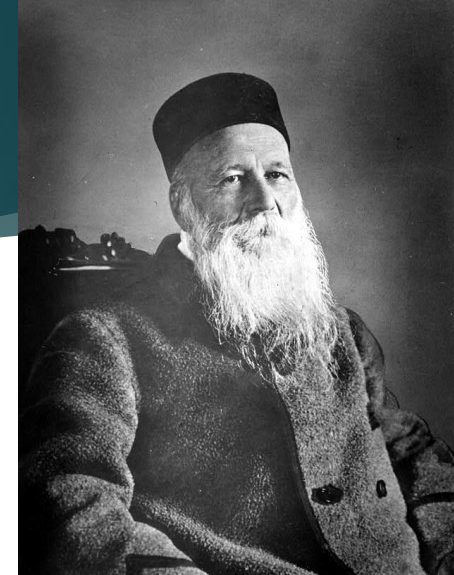
Εκεί γεννιέται το μεγάλο του όραμα: Οργανισμός να βοηθά τους τραυματίες και αιχμαλώτους. Περιέθαλψε τους τραυματίες στο Καστιλιόνε.

Εγγραψε βιβλίο: *Ενθύμιο από το Σολφερίνο* = Σύλλογος βοήθειας σε κάθε χωριό πολέμου.

Όλη η περιουσία του για το φιλανθρωπικό έργο

1897 πήρε χρηματικό βραβείο από την Ελβετία και το

1901 το βραβείο Νόμπελ για την Ειρήνη

Διεθνής Ερυθρός Σταυρός

- ▶ 1863 Συνεδρίασε η Societe Genevoise d' Utilite Publique με σκοπό την ίδρυση του Οργανισμού για την περίθαλψη και ανακούφιση των θυμάτων πολέμου.
- ▶ 26.10.1863 Συνέδριο με 14 κυβερνήσεις = Τέθηκαν οι βάσεις του Ερυθρού Σταυρού:
 - Ιδρυση Σωματείου σε κάθε χώρα για βοήθεια της Στρατ. Υγειονομικής Υπηρεσίας
 - Δύναται να ιδρύει νέα τμήματα αν υπάρχει ανάγκη ⇒ Κάθε χώρα θα έχει δικό του Σύλλογο Συνεργασία με άλλο Σύλλογο
 - Νοσοκομεία του Ερυθρού Σταυρού είναι ουδέτερα
 - Σήμα και σημαία ομοιόμορφα
- ▶ 22.08.1864 Επίσημη διάσκεψη = Σύμβαση Γενεύης από 12 κράτη
- ▶ 1907 Σύμβαση της Χάγης στον πόλεμο στη θάλασσα
- ▶ 1929 Διάσκεψη Βρυξελλών για τους αιχμαλώτους πολέμου
- ▶ 1949 Σύμβαση Γενεύης για άμαχους πολέμου
- ▶ Επίσημα εμβλήματα θεωρούνται και η Ερυθρά ημισέληνος, Ερυθρός λέων, Ερυθρός Ήλιος, Ερυθρός αστέρας του Δαβίδ και από το 2007 ο Ερυθρός κρύσταλλος
- ▶ Σε καιρό ειρήνης προσφέρει κάθε είδους βοήθεια (για πλημμύρες, σεισμούς, κλπ)

Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Ιδρύθηκε στις 10 Ιουνίου του 1877 με πρωτοβουλία της βασίλισσας Όλγας

⇒ Ο μεγαλύτερος μη κυβερνητικός οργανισμός στον ελλαδικό χώρο. Εργο του: η εθελοντική προσφορά και δράση των πολιτών. Στόχος του: η ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου, η περίθαλψη και στήριξη τραυματιών, ασθενών, ηλικιωμένων, προσφύγων, και ευπαθών ομάδων του πληθυσμού. Σώματα του Ε. Ε. Σ.:

Σώμα Εθελοντών Νοσηλευτικής

Ιδρύθηκε το 1878 ⇒ Ετήσια εργάζονται περίπου 3.500 εθελοντές. Παρέχουν νοσηλευτική φροντίδα σε ηλικιωμένους, σε μοναχικά άτομα ή σε άτομα με κινητικές και πνευματικές αναπηρίες κατ' οίκον ή και στα συνεργαζόμενα δημόσια νοσοκομεία. Παρακολουθούν εκπαιδευτικό πρόγραμμα: 124 ώρες θεωρία και 80 ώρες πρακτική.

Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών

Ιδρύθηκε το 1931 ⇒ 4500 ενεργά μέλη. Κινητοποίηση και παροχή βοήθειας σε καταστροφές και θεομηνίες ⇒ Πρώτες Βοήθειες σε αθλητικούς αγώνες ή συναυλίες. Υπάγονται: α. Η Ομάδα Διάσωσης β. Η Κυνοφιλική Ομάδα Έρευνας και Διάσωσης γ. Η Σχολή Αυτοδυτών - Ναυαγοσωστών δ. Η Σχολή Εφήβων Σαμαρειτών

Σώμα Εθελοντών Κοινωνικής Πρόνοιας

Ιδρύθηκε το 1964 ⇒ Στόχος η παροχή Κοινωνικών Υπηρεσιών ⇒ Σκοπός: Η μελέτη των κοινωνικών αναγκών της χώρας

Βαλκανικοί πόλεμοι

- 200.000 στρατιώτες 1070 γιατροί 7158 νοσοκόμοι και τραυματιοφορείς ⇒ Νοσοκομεία εκστρατείας : Ελασσόνα, Σέρβια, Κοζάνη, Βέροια, Γιαννιτσά, Γευγελή, Θεσσαλονίκη, Φλώρινα, Καστοριά
- ⇒ Στρατιωτικό νοσοκομείο Ιωαννίνων : Αμφιλοχία, Φιλιππιάδα, Άρτα, Πρέβεζα, Κορυτσά, Άγιοι Σαράντα, Αργυρόκαστρο
- ⇒ Συνδρομή και ξένων Ε.Σ. Ελβετίας, Ιταλίας, Ρωσίας, Γερμανίας Σουηδίας, Γαλλίας ⇒ Ε. Σ. Αιγυπτιακών Ελλήνων = Στελεχώθηκαν τα νοσοκομεία Μακεδονίας, Θράκης και Ηπείρου Εμβολιασμοί λόγω χολέρας, τυφοειδούς πυρετού, ελονοσίας, γαστρεντερίτιδας, κ.α.
- Δημιουργήθηκε Γ' Στρατιωτικό νοσοκομείο Θεσσαλονίκη + Νοσοκομείο Χιρς + η Βίλλα Αλατίνη σε Δ' Στρατιωτικό νοσοκομείο + Νοσοκομείο του ΕΕΣ από 600 κλίνες 1300
- Πρόσωπα που ξεχώρισαν: Πριγκίπισσες Σοφία, Ελένη και Μαρία και οι Αδελφές νοσοκόμες: Ασπασία Ράλλη, Φρόσω Δουλγέρωφ και Άννα Παπαδοπούλου
- Θύματα γιατροί και νοσηλεύτριες

Σχολές Ε. Ε. Σ.

- ⇒ Σχολή Αδελφών νοσοκόμων = μόρφωση και εκπαίδευση
- ⇒ Σχολή επικουρικών Αδελφών νοσοκόμων = νοσηλεία τραυματιών και ασθενών
- ⇒ Κυανούς Σταυρός = εκπαίδευση νοσοκόμων επαγγελματιών και μη = υπηρέτησαν για τον Στρατό ως την Οδησό και το Σαγγάριο (1914-1922)

Α' Παγκόσμιος Πόλεμος

Εναρξη πολέμου 28.07.1914 και ανακωχή στις 08.11.1918

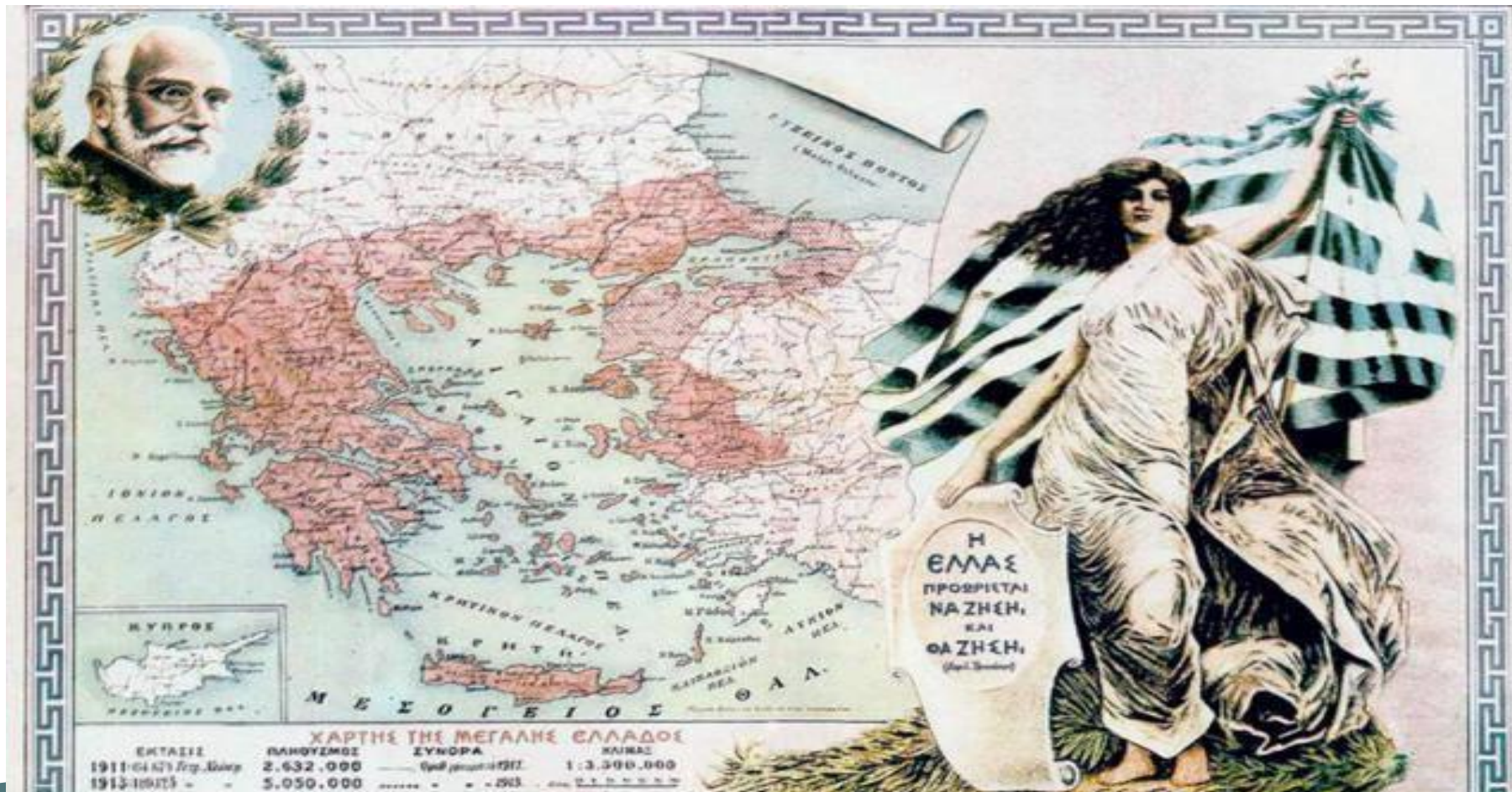
1917 Ρωσική Οκτωβριανή επανάσταση

Στη Μακεδονία υπήρχε πρόβλημα με λοιμώδεις νόσους, τύφο, ελονοσία και γρίπη.

4 Στρατιωτικά νοσοκομεία

Κινητό χειρουργείο Αξιού + χειρουργείο Μετώπου του ΕΕΣ

Στην Ελλάδα: 1918 Δυτική Θράκη + 1920 Ανατολική Θράκη, Ίμβρο, Τένεδο, περιοχή Σμύρνης

Η Ελλάδα των δύο ηπείρων και πέντε θαλασσών
Η πραγματοποίηση του ονείρου του Ελευθέριου Βενιζέλου

Μικρασιατική εκστρατεία

02.05.1919 Απόβαση ελληνικού Στρατού στη Σμύρνη

27.08.1922 Πυρπόληση Σμύρνης

24.07.1923 Συνθήκη Λωζάνης Ανταλλαγή πληθυσμών 1.300.000 Από Μικρά Ασία στην Ελλάδα και 500.000 Τούρκοι στη Μικρά Ασία

1918: Ο ΕΕΣ παρών στη Θράκη, τον Πόντο, Κων/λη και ευρύτερα τη Μ. Ασία ⇒ Περιστατικά λοιμωδών νόσων

1919: Ο ΕΕΣ στη Σμύρνη, ίδρυσε Α', Β', Γ' Στρ. Νοσοκομείο και Λοιμωδών, Στρ. Νοσηλευτικό Κέντρο και Υγειονομική Υπηρεσία Στρατού

στο Αϊδίνιο Στρ. Νοσοκομείο, στη Μαγνησία Μ. Ασίας, Στρ. Νοσοκομείο και στην Αλικαρνασσό και Μάκρη

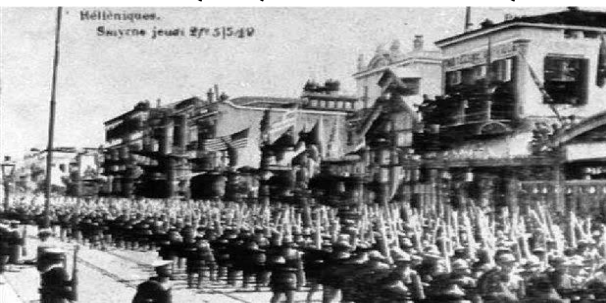
1921: Ο ΕΕΣ στην Προύσα και το Κορδελιό αλλά και στη Χίο και το Αρεταίειο Αθηνών

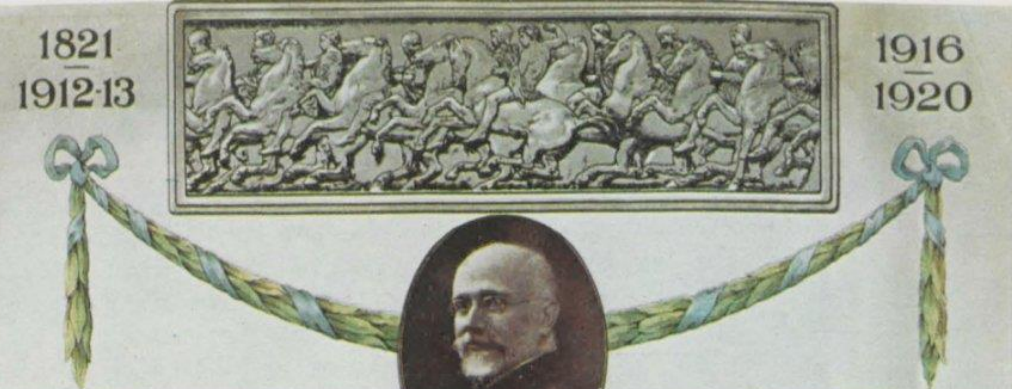
Πλωτά νοσοκομεία: Ελση, Αμφιτρίτη και Κωνσταντινούπολις

Στο βωμό του καθήκοντος: Όλγα Λεβίδου, Σαπφώ Γεωργιάδου, Άννα Κεφαλωνίτου

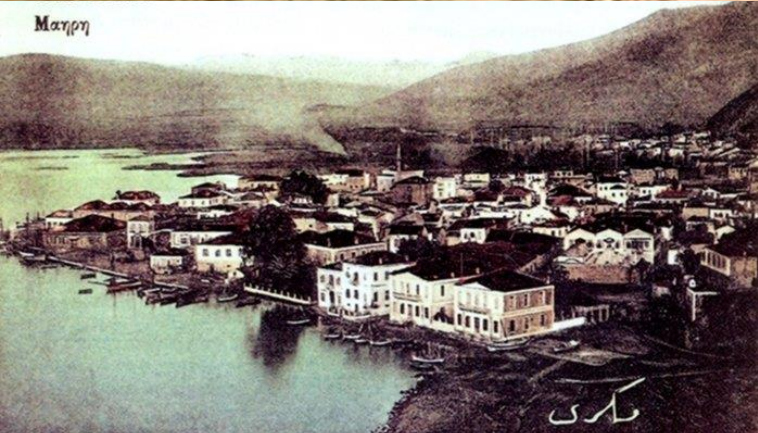
Ο ελληνικός στρατός στην Προύσα, μετά τον πόλεμο. Τονόμα, το κέντρο της Μικράς Ασίας και το προπύργιο του Κράτους.

Μαγνη

Μαγνη

Μεσοπόλεμος

Ξένες νοσηλεύτριες για να βοηθήσουν:

Charlotte Heilmann Αμερικανικός ΕΣ ⇒ Ιδρυσε Κέντρο Παιδικής Προστασίας ⇒ Προϊσταμένη Μαρία Κωνσταντινίδου ⇒

Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας κ Αντίληψης

1923 Ανωτέρα Σχολή Νοσοκόμων και Επισκεπτριών Αδελφών του ΕΕΣ ⇒ 1926 Αθηνά Μεσολωρά

1924 Πολυκλινική Αθηνών ιδρύει Σχολή Νοσοκόμων

1930 Νοσοκομείο ΕΕΣ

1931 Αναδιοργάνωση Σχολή νοσηλευτών νοσοκομείου «Ευαγγελισμός»

1937 Κρατική Σχολή Επισκεπτριών Αδελφών Νοσοκόμων

ΕΛΕΝΗ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

*1874 Αλεξάνδρεια † 1958 Αθήνα

1910 Πτυχιούχος Εθελόντρια Νοσηλεύτριας Γαλλ. ΕΣ

1912 Πτυχιούχος Σχολής Κυανού Σταυρού

1914 Σχολή Επικούρων Αδελφών ΕΕΣ

Υπηρέτησε στα Μέτωπα Ηπείρου (1912-14), Μακεδονίας (1916-18), Θράκης (1918-20), Σμύρνης, Προύσας (1921-2)

1925 Μαζικό πρόγραμμα εφαρμογής Αντιφυματικού εμβολίου

1930 Δ/ντρια Κρατικής Σχολής Βοηθών Επισκεπτριών

1937 Δ/ντρια Κρατικής Σχολής Επισκεπτριών Αδελφών και Νοσοκόμων

Σύνδεσμος Ελληνίδων Νοσοκόμων

1923 Ιδρυση Συνδέσμου Ελληνίδων Νοσοκόμων ⇒ Πρόεδρος η Κλεονίκη Κλωνάρη

Σκοπός: Πρόοδος της νοσηλευτικής και της νοσηλείας

Αλληλοβοήθεια των μελών

Προαγωγή συμφερόντων του επαγγέλματος

1929 Μέλος του Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών

1930 μετονομάστηκε σε Εθνικός Σύνδεσμος Διπλωματούχων Νοσοκόμων (ΕΣΔΕΝ) με κύρια κατεύθυνση τη νοσηλευτική εκπαίδευση

2002 μετονομάστηκε σε Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας (ΕΣΝΕ)

Από το 1963 διοργανώνει Πανελλήνια Νοσηλευτικά Συνέδρια

1962 Περιοδικό ⇒ **1964** Δελτίο ⇒ **1970** Ελληνίς Αδελφή ⇒ **1979** Νοσηλευτική

Β' Παγκόσμιος πόλεμος

Η Υγειονομική υπηρεσία οργανώθηκε σε: 1. Γενικού Στρατηγείου και 2. των μετόπισθεν: α. τάγματος β. συντάγματος κλπ.

Νοσηλευτικό Κέντρο Ιωαννίνων, Κοζάνης, Λάρισας

Ιδρύθηκαν Νοσοκομεία σε Άρτα, Αγρίνιο Κορυτσά και Αγίους Σαράντα

3000 Αδελφές νοσοκόμες στο μέτωπο που νοσήλευαν:

32000 τραυματίες 23000 παγόπληκτους και 20000 ασθενείς σε 72 Στρ. Νοσοκομεία

Στη Μακεδονία και τη Θράκη δεν παρατηρήθηκαν δυσχέρειες στις Υγειονομικές Υπηρεσίες

Πλωτά νοσοκομεία

1942 η ελληνική κυβέρνηση στη Μέση Ανατολή και ειδικότερα στην Αλεξάνδρεια. ⇒ Ναυτικό νοσοκομείο Αλεξάνδρειας και Σχολή Ελληνίδων Νοσοκόμων (ΣΕΝΑ) με 300 Αδελφές νοσοκόμες της ελληνικής παροικίας

118. Η Μάννα του Στρατού στο Αργυρόκαστρο

Αθηνά Μεσολωρά

*1900 † 1965

Εθελόντρια στον πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο, στη Μικρασία, στην Κων/πολη

1920-21 Επισκέπτρια Αδελφή στο βασιλικό Κολέγιο Λονδίνου

1925 Δ/ντρια Τμήματος Νοσοκόμων ΕΕΣ και Υπεύθυνη πρακτικής Άσκησης της Σχολής Νοσοκόμων και Επισκεπτριων Αδελφών του ΕΕΣ

1930 Δ/ντρια Γενικού Νοσοκομείου ΕΕΣ

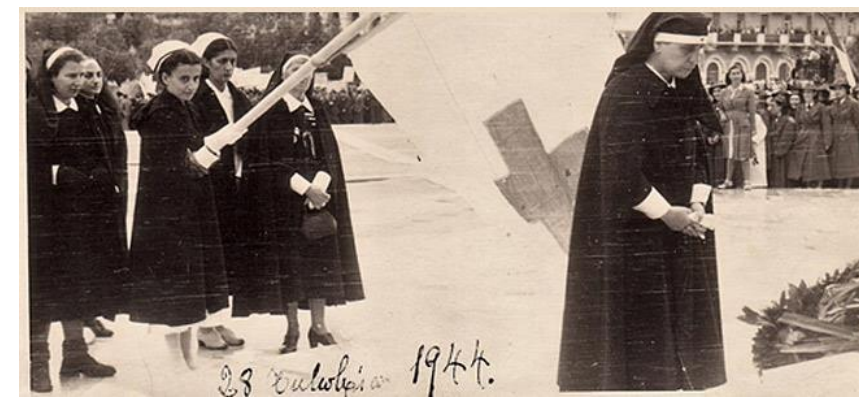
1940-41 Στο Αλβανικό μέτωπο και στη Στρατιά Ηπείρου

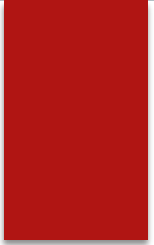
1941-44 Δ/ντρια Τμήματος Νοσοκόμων και του Νοσοκομείου του ΕΕΣ

1945 Μέλος Νοσοκομειακής Συμβουλευτικής Επιτροπής

1954 Πρόεδρος ΕΣΔΕΝ

Κορυφαία μορφή σύγχρονης ελληνικής Νοσηλευτικής

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

11. Σύγχρονη ελληνική νοσηλευτική: Από τα μέσα του 20^{ου} αι. ως σήμερα